

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem 21. 4. 2020

POMÁHÁME? TAK TOHLE BUDE DLOUHÉ ČTENÍ...

Samotné nás zajímalo, jak si vedou všechny aktivity, které byly za poslední období na ústecké univerzitě zahájeny, aby pomohly překonat postup pandemie koronaviru a zmírnily jeho následky. Jak se ukázalo, není vůbec snadné je evidovat. Každý den se totiž objevují další formy pomoci, kterými naše fakulty reagují na aktuální situaci.

Studenti a akademici UJEP v sociálních a zdravotnických zařízeních

Na UJEP se jedná o studenty oborů PF (Speciální pedagogika – intervence, Speciální pedagogika – poradenství Učitelství pro 1. stupeň ZŠ a speciální pedagogika, Sociální pedagogika), FSE (Sociální práce, Řízení v sociální práci) a FZS (Všeobecná sestra).

Dle informací z ÚK bylo v rámci sociálních a zdravotnických oborů osloveno příkazem hejtmána cca 40 studentů UJEP, převážně studentů FZS UJEP.

„V rámci pracovní povinnosti působí v KZ, a. s., i u ostatních poskytovatelů zdravotních služeb 30 studentů studijního oboru Všeobecná sestra,“ udává prorektorka pro studium Alena Chvátalová.

Vzhledem k odborné způsobilosti, kterou se pyšní mnohé členky kateder fakulty zdravotnických studií, tak v současné době pracují v pozicích všeobecných sester ať již přímo v první linii v Covidovém týmu, na Kardiologické klinice MNUL, či v zařízeních pro seniory.

Dobrovolníci

FZS UJEP spustila 30. března na fakultním webu aplikaci, ve které se mohou registrovat všichni studenti, kteří se aktuálně účastní dobrovolné pomoci.

„K dnešnímu dni eviduje fakulta celkem 62 studentů. Vzhledem k vysokému pracovnímu nasazení většiny studentů zejména v KZ, a. s., i u ostatních poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb, jsme si vědomi, že ne všichni se do této doby v aplikaci již aktuálně registrovali. Počet studentů může být z uvedeného důvodu vyšší,“ vysvětluje proděkanka pro studium Kateřina Tichá.

V současné době poskytuje pomoc dobrovolníků 35 studentů 1.–3. roku studia studijního programu Ošetřovatelství, 13 studentek 2. a 3. roku studia studijního oboru Porodní asistentka, 6 studentů 2. a 3. roku studia studijního programu Ergoterapie, 5 studentek 1.–3. roku studia studijního programu Fyzioterapie a 3 studentky magisterského studijního programu Organizace a rozvoj zdravotnických zařízení. Dále 3 studentky FZS UJEP nabídly svou pomoc Magistrátu města Ústí nad Labem, jako dobrovolný doprovod při návštěvě lékaře klientů domovů pro seniory, které zřizuje město Ústí nad Labem.

Jedná se o činnosti, jako jsou např. úklid lékařských ambulancí, hlídání a doučování dětí lékařů a sester v první linii, dále o dobrovolnickou činnost ve zdravotnických zařízeních na pozici fyzioterapeutů (konkrétně nemocnicích v Ústí nad Labem, Teplice a Trutnov či v Centru pro seniory Clementas Mlékovice) a ergoterapeutů (NNP Česká Kamenice). V odběrovém stanu v Masarykově nemocnici realizují výtěry z nosní a ústní dutiny, vypomáhají v obchodech s potravinami a drogerií, pomáhají seniorům s venčením jejich psů.

Kapacitu dobrovolníků v Ústeckém kraji se snaží doplnit také Pedagogická fakulta UJEP. Ta na svých www stránkách vystavuje výzvu pro studenty UJEP. Zejména Magistrát města Ústí nad Labem má velký zájem o dobrovolníky, zvláště pro zajištění tzv. sousedské výpomoci (pomoc seniorům a osobám v karanténě, hlídání dětí a pomoc s úkoly).

Dne 23. 3. 2020 vyšla PF UJEP také vstříc prosbě Krajského úřadu ÚK o pomoc při zajištění výuky v dětských domovech, koordinaci této pomoci zajišťuje Centrum pedagogické praxe. V dětských domovech probíhá pomoc formou online, digitální podporou výuky.

„Pedagogická fakulta eviduje již více než 30 dobrovolníků, kteří pomáhají zejména s hlídáním dětí zaměstnanců, kteří musí chodit do práce, a dále participují na doučování klientů dětských domovů zřízených Ústeckým krajem,“ říká děkan PF Jiří Škoda.

Veřejné instituce mají značný zájem o pomoc studentů PF, bohužel situaci komplikuje karanténní režim, který je vyhlášen v některých těchto institucích a který přímou pomoc vylučuje.

Šijeme roušky

Roušky se šijí hned na několika místech univerzity, a to na pedagogické fakultě, fakultě strojního inženýrství, fakultě zdravotnických studií, filozofické fakultě... a tzv. designové roušky vyrábí také fakulta umění a designu.

Šití ústenek nepovažují univerzitní švadlenky za nic mimořádného. *„Jenom jsme se přidaly ke spoustě dalších žen a mužů, kteří přiložili ruce k dílu,“* říkají skromně. Roušky se šijí pro lékaře, pro potřeby na univerzitě a jakékoliv potřeby evidované z okolí.

Kromě klasiky pro dospělé se na pedagogické fakultě zaměřili také na děti. Svě v tom sehrály osobní kontakty dr. Jitky Kratochvílové, která se studenty Univerzity třetího věku již v minulosti vymalovala dětské oddělení Masarykovy nemocnice pohádkovými postavkami. *„Od tamních sestřiček jsme si zjistili, jaké mají potřeby, a pustily se do práce. Samozřejmě se k nám opět přidali studenti U3V, dokonce s jejich vedoucí Danou Masopustovou,“* popisuje Jitka Kratochvílová z katedry výtvarné kultury PF UJEP.

Přes víkend tak společně ušily 107 malých dětských roušek s veselými motivy.

Obrovské množství ústenek vyrábějí pracovnice fakulty zdravotnických studií, konkrétně z kateder fyzioterapie a ošetřovatelství. Již je předaly do nemocnic v Ústí nad Labem, Roudnici, Uhřetěvesi, Lounech, České Kamenici, Liberci, Děčíně a Trutnově.

„Dalších cca 1 000 ks roušek bylo poskytnuto Dětskému domovu a Domovu pro seniory v Ústí nad Labem, ústecké a pražské městské policii, pracovníkům Kauflandu ve Všebořicích, Domovu důchodců Čížkovice, Domovu sociálních služeb v Meziboří a dalším,“ uvádějí Lucie Libešová a Dáša Stupková z katedry ošetřovatelství FZS UJEP.

Schránka PF pomáhá

Tato schránka s rouškami bezprostředně souvisí. Každý den jsou v ní nové. *„Občas až přetéká a musíme ji vybírat i 3x denně,“* pochvaluje si Alec Mindák z PF. Roušky pedagogická fakulta rozváží po Ústí nad Labem, ale také do Litoměřic a Prahy, zejména do nemocnic.

Na pedagogické fakultě si stanovili cíl, 3 000 roušek, který byl již dávno splněn, neboť leckdy je denní přírůstek i 500 kusů. „Masarykovu nemocnici jsme doslova přeplnili, takže v současné době jsou rouškami zaopatřeni,“ doplňuje Alec. Další várky ochranných roušek ze schránky PF pomáhá poputují do domovů pro seniory, kde jsou taktéž nadstandardně potřebné.

Do schránky PF pomáhá směřují také roušky ušité zaměstnanci filozofické fakulty. „Schránka je 50 metrů za naší budovou, takže ji jako sběrné místo nejen využíváme, ale také propagujeme,“ vysvětluje Monika Beranová, PR pracovnice FF UJEP.

3D tisk

Na UJEP tiskne celá „komunita 3D“, tedy všechny 3D tiskárny, které jsou na fakultách k dispozici. Vyrábějí zakladače na tkalouny, pomůcky k rouškám pro obrýlené či ty, kteří je musí nosit permanentně, hlavové části ochranných štítů...

„Na pedagogické fakultě tiskneme od prvopočátku s naší bývalou studentkou Veronikou Čmejlovou zakladače na tkalouny. Od 16. 3. 2020 jsme jich rozdali cca 80, švadlenkám na UJEP, studentkám i akademičkám z FUD nebo FSI, ale také jednotlivcům z Ústí nad Labem a okolí. Zakladače si u nás vyzvedla i Policie české republiky,“ říká s nadšením hlavní tiskařka a švadlena PF UJEP Jitka Kratochvílová.

Tuto jedinečnou pomůcku pro jednodušší výrobu tkalounů k ochranným rouškám tisknou na FSI, PF, PŘF, FUD i FF při využití geometrie navržené firmou Průša research a. s.

Zakladače z PF byly odeslány například do Krupky, Přestanova, Úštěka, Mukařova, Proboštova, Velkého Března, Lovečkovic apod.

Zajímavé jsou také konkrétní příběhy 3D tiskáren. Ta na pedagogické fakultě byla pořízena v rámci projektu „Učíme se učit“, což byly ve skutečnosti čtyři letní školy 3D modelace, kde se sami akademici s technikou učili pracovat. Perfektní načasování poslední vzdělávací akce, která skončila 8. 3. 2020, plynule vyústilo do tisku komponentů, které se díky šíření koronaviru staly obrovsky nedostatkovými.

„Je to fajn pocit, že každý může troškou přispět k dobré věci. Jenom jsme se přidaly k vlně 3D tisku, která probíhá po celé republice,“ říká skromně Jitka.

Po zakladačích následoval tisk dalších pomocných „vychytávek“ pro nošení roušek. „Zkusily jsme vytisknout pro lidi, kteří nosí brýle, taková udělátka na roušku, aby se jim nezamlžovala skla. Také vyrábíme strunu, která drží roušku na hlavě bez nutnosti upevnit si ji gumičkami za uši. Pro pracovníky, kteří musí mít ústenku nasazenou celý den, je to velmi praktické a také velká úleva,“ vysvětluje Veronika Čmejlová.

Velkým tématem 3D tisku jsou na ústecké univerzitě **ochranné štíty**, resp. jejich hlavové upevnění. Vlajkovou lodí tohoto tisku na UJEP se stala fakulta strojního inženýrství za vydatné pomoci Centra Informatiky UJEP, přírodovědecké a pedagogické fakulty a fakulty zdravotnických studií.

„V současné době evidujeme poptávku po ochranných štítech v počtu bezmála 1 064 ks. Obrátili se na nás z mnoha oddělení Krajské zdravotní, a. s., např. z operačních sálů, infekce, dětské chirurgie, porodnického oddělení, anestezie, JIP. Ale také stomatologové, dětsští praktičtí lékaři, pražské fakultní nemocnice či dokonce klinika z Bratislavy,“ uvádí PR pracovnice fakulty Lucie Melničáková.

V laboratořích FSI byla také „vyladěna“ technologie výroby a hlavové části štítů nyní vznikají odléváním pryskyřice do silikonových forem. Díky této nové technologii tak fakulta zvedla produkci ochranných štítů o dalších 30 ks denně více. Tento týden budou vyrobeny další formy s cílem navýšení výroby na finálních 150 ks štítů za den.

„Největší objednávku, 500 ks, evidujeme přímo z krizového štábu Ústeckého kraje, kam bylo dne 6. 4. 2020 předáno prvních 50 ks ochranných štítů,“ upozorňuje Lucie Melničáková.

I zde funguje mezifakultní spolupráce. Hlavové části ochranného štítu vytištěné na přírodovědecké fakultě jsou dodány na fakultu strojního inženýrství, kde dochází ke kompletaci a finální distribuci.

Výroba hlavové části štítu na FSI se v poslední době rozšířila ještě o jednu tiskárnu Ultimaker, kterou zapůjčila fakulta umění a designu. Takže zde pracují se silikonovými formami, čtyřmi univerzitními tiskárnami a další jednou 3D tiskárnou zapůjčenou z Inovačního centra ÚK. Plexiskla fakultě dodává ZHHOLINGER s. r. o.

Ochranné štíty si na 3D tiskárně vyrábějí také na fakultě zdravotnických studií, pro vlastní potřeby, zejména zaměstnanců studijního oddělení. Kreativně nahrazují čelní plexisklo dostupnými plnohodnotnými ekvivalenty, tedy fóliemi pro standardní kancelářské využití, a štíty ladí do fakultní červené barvy. Nadbytek ochranných štítů předávají spřáteleným organizacím.

Micháme dezinfekci

Na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem se dezinfekce nikdy nemíchala. Pracoviště a katedry si ji nakupovaly v čase a množství obvyklém pro svoje pravidelné potřeby. Příchod koronaviru ale rázem změnil odběratele na výrobce.

„Již 17. března namíchaly katedry biologie a chemie a Ústecké materiálové centrum Přírodovědecké fakulty UJEP první alkoholovou dezinfekci s isopropanolem pro okamžitou spotřebu Zdravotnické záchranné služby Ústeckého kraje, kde jí byl akutní nedostatek,“ říká rektor Martin Balej.

Pro přípravu dezinfekce podle doporučeného postupu Světové zdravotnické organizace WHO, přírodovědecká fakulta uvolnila všechny chemikálie ze svých vlastních rezerv v laboratořích a míchala ji doslova v době největší krize.

„Vzhledem k tomu, že nebyl k dispozici oficiální přehled, kde v kraji dezinfekci urgentně potřebují, lidé z Czechinvestu nás propojili s Krajskou zdravotní a ta na nás přesměrovala žádosti lékařů, které sami nedokázali v tomto kritickém období zásobit z vlastních zdrojů. Uvítali jsme, že vzali poptávku do rukou samotní lékaři. Obdrželi jsme desítky podobných urgentních žádostí o dodání,“ uvádí Michaela Liegertová.

Spolu s žádostmi začaly na fakultu přicházet pochvalné ohlasy. Oficiální poděkování za urychlené a bezplatné dodání desinfekčních prostředků obdržela přírodovědecká fakulta od Zdravotnické záchranné služby ÚK. Za 20 pediatrů v primární péči z Ústí nad Labem fakultě poděkoval také např. MUDr. Antonín Gabera.

Přírodovědecká fakulta nezůstala na výrobu účinné dezinfekce sama. Na UJEP se k ní později připojila také fakulta životního prostředí, která dle instrukcí WHO taktéž rozjela výrobu účinného desinfekčního prostředku na ruce a distribuuje ho na místa v kraji potřebná.

„Prvních deset litrů například putovalo městu Jirkov, kde se městský úřad stará o distribuci desinfekcí do rukou zdravotníků, hasičů a dalším potřebným. Další balení po 4 litrech obdrželi lékaři a lékařky z Dětského střediska Suchdol a z Dětského střediska Stříbrníky,“ vysvětluje Radek Timoftej, PR pracovník fakulty.

Věda pomáhá

Pracovníci Fakulty životního prostředí a Přírodovědecké fakulty UJEP se věnují výzkumu tzv. nanozymů – materiálů, u kterých byla nedávno prokázána schopnost inaktivovat chřipkové viry. Jejich pozornost si v této souvislosti zasluhuje nanoenzymatické štěpení fosfolipidů.

„Nanoenzymatické štěpení fosfolipidů je v mnoha ohledech zajímavým problémem. Zda to může přispět k boji proti koronaviru je otázkou. V každém případě jsme se rozhodli výzkum v tomto směru urychlit a doktorandi již začali vyvíjet postup testování fosfolipidázové aktivity nanozymů,“ říká profesor Pavel Janoš.

Dlouhodobým tématem zájmu vědců z UJEP jsou také nanotextilie. Všechny příklady využití nanovláknenných textilií řeší jeden závažný problém. Tím je bio-film, který se vytvoří na vnější straně nanovláknenné textilie, kde se zachycené mikroorganismy začnou množit a vytvoří film, který postupně ucpe všechny nanopóry. *„Tato komplikace je problémem nejen u roušek, ale zejména u nanovláknenných filtrů v čističkách vzduchu,“* upozorňuje profesorka Pavla Čapková.

Právě tento problém vyřešili nanotechnologové UJEP v rámci projektu MPO spolu s Nanovii/Nanotex s. r. o. Litvínov. *„Řešení spočívá v ukotvení vybraných molekul vysoce účinné antimikrobiální látky na povrch nanovláknenných textilií,“* vysvětluje Pavla Čapková.

Nanotextilie vytištěné přímo na přírodovědecké fakultě již také dávno pomáhají. Téměř polovina nanotextilie z UJEP byla předána na Magistrát města Ústí nad Labem, zbytek byl ponechán zaměstnancům univerzity pro vlastní potřebu. Zejména na rektorátě je množství pracovníků, kteří nemohou pracovat z domova, těm se náležitá ochrana v práci hodí nejvíce.

Počítače Fakulty životního prostředí UJEP nezažalí a v rámci celosvětového projektu Folding@home se věnují viru COVID-19. Analyzují jeho strukturu a interakci s lidskými buňkami a hledají látky, které by proti viru mohly úspěšně zafungovat.

„Na fakultě jsme do projektu Folding@home věnujícímu pozornost viru COVID-19 zapojili všechny počítačové učebny, tj. 25 počítačů, a dva výkonné výpočetní servery,“ vysvětluje děkan FŽP Pavel Kuráň.

Odborná pomoc

Fakulta sociálně ekonomická poskytuje psychologické i ekonomické poradenství. Telefonickou krizovou intervencí zajišťují pracovníci katedry sociální práce. Jiní vykonávají koordinační činnosti pro neziskové organizace v případě vyhledávání pracovníků na vznikající pozice např. v karanténách centrech (Charita), kdy spolupráce není realizována přes systémy státní správy.

„Při telefonických konzultacích a poradenství ve finanční oblasti dostávají naši odborníci nejčastěji otázky typu: Co se nyní může stát s úsporami a investicemi a kam je bezpečně uložit. Jak postupovat při odkladu splátek úvěrů. Co

znamenaají předkládané návrhy vlády a kdy nastane jejich účinnost. Zda odložit platbu nájemného či podání daňového příznání. Ptají se také na bezúročně půjčky podnikatelům, na slíbenou podporu 25 000 Kč, a kdy nejlépe o ně zažádat," uvádí PR pracovnice FSE UJEP Jitka Ježková.

Pomoc studentům

To, že studenti UJEP získávají aktuální informace bezprostředně a všemi dostupnými cestami i sítěmi, je naprosto samozřejmé. Děje se tak z univerzitní i fakultní úrovně. Pak je tu obrovský nárůst on-line podpory, která prakticky způsobila, že se výuka nezastavila. Akademičtí pracovníci využívají dostupné technologie, které do té doby nenašly masivního uplatnění, nebo si hledají další kreativní cesty, jak své studenty vzdělávat.

Informační databázi a základnou je, samozřejmě, Vědecká knihovna UJEP, která propaguje současné portfolio licencovaných elektronických informačních zdrojů a e-knih na UJEP, ale také volně dostupné zdroje, a snaží se získávat bezplatné nebo zkušební přístupy k dalším e-knihám.

Fakulta umění a designu od prvních dnů uzavření vysokých škol streamuje na svém YouTube kanálu FUDSTREAM – Extrémní přednášky pro extrémní dobu. Ale také na ostatních fakultách jsou přednášky natáčeny a poskytovány studentům on-line.

„Našim studentům jsme například, jako novou službu, rozjeli E-studovny. Využívají ji ve velkém hlavně studenti, kteří potřebují dopsat a odevzdat své závěrečné práce. Náš knihovník jim pak na základě přesné citace část publikace naskenuje a zprostředkuje pod heslem pro studijní účely,“ popisuje praktickou službu na filozofické fakultě Monika Beranová.

Finanční pomoc

Pomoc při studiu doplňují jednotliví děkani velkoryse také podporou finanční.

„Vypsali jsme stipendijní program na mimořádná stipendia pro studenty naší fakulty, kteří jsou OSVČ a kteří svoji podnikatelskou činnost museli v době mimořádných opatření přerušit,“ potvrzuje děkan PF UJEP prof. Jiří Škoda. Finanční pomoc později fakulta rozšířila také na ty studenty, jejichž oba rodiče jsou OSVČ.

Na některých fakultách (FF, PřF) vypsala děkanka a děkani také mimořádná stipendia pro ty studenty, kteří se v době mimořádných opatření vlády v době pandemie COVID-19 dostali do obtížné situace. Na FZS udělí děkan fakulty mimořádné stipendium všem registrovaným dobrovolníkům.

Pozadu nezůstává také vedení univerzity. *„Vyčlenili jsme částku až 200 000 Kč na financování nákupu chemikálií pro míchání dezinfekce a surovin pro výrobu ochranných štítů,“* uzavírá rektor Martin Balej.

Odkaz na fotografie k volnému užití: archiv UJEP

<https://filesender.cesnet.cz/?s=download&token=d93c803c-2036-54bc-99ec-1d6ece63239d>

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Pasteurova 1, 400 96 Ústí nad Labem
tel: +420 475 286 117
email: jana.kasanicoва@ujep.cz
web: www.ujep.cz

MY JSME UJEP